

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ქალთა და ახალგაზრდების საჭიროებების შეფასება
ადრეული გაფრთხილების
გენდერზე ორიენტირებული სისტემის (GREWS) მიხედვით

სენაკის მუნიციპალიტეტი

პროექტი 72011421CA00001

*„განხეთქილების დაძლევა - ხალხთაშორისი ინიციატივები
კონფლიქტის მოსაგვარებლად“*

2021 წელი, აპრილი

კვლევის ჩატარება შესაძლებელი გახდა
ამერიკელი ხალხის გულისხმიერი მხარდაჭერით
USAID-ის სააგენტოს მეშვეობით

*კვლევაში გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის ფონდ „სოხუმს“ და შესაძლოა არ გამოხატავდეს
USAID-ის პოზიციას*

სარჩევი

შესავალი-----	3
კვლევის მიზანი და მეთოდოლოგია-----	3
ძირითადი ინფორმაცია-----	4
I ბლოკი: სციალურ-დემოგრაფიული მონაცემები-----	4
II ბლოკი: ეკონომიკური უსაფრთხოება-----	5
III ბლოკი: სასურსათო უსაფრთხოება-----	9
IV ბლოკი: საზოგადოებრივი უსაფრთხოება-----	9
V ბლოკი: ჯანმრთელობის უსაფრთხოება-----	12
VI ბლოკი: პირადი უსაფრთხოება -----	14
VII ბლოკი: ეკოლოგიური უსაფრთხოება-----	16
VIII ბლოკი: ზოგადი კითხვები -----	16
დასკვნა -----	17
რეკომენდაციები-----	18

შესავალი

კონფლიქტების ადრეული გაფრთხილების გენდერზე ორიენტირებული სისტემა (GREWS) გულისხმობს საზოგადოებაში არსებული საჭიროებების შესწავლას და მოსალოდნელ რისკებზე ადრეული რეაგირების სისტემის შექმნას. აღნიშნული (GREWS) სისტემის დანერგვა გენდერზე ორიენტირებული მიდგომით მნიშვნელოვნად ამცირებს ძალადობისა და კონფლიქტების განვითარების რისკს საზოგადოებაში, ხელს უწყობს დემოკრატიული პრინციპების დამკვიდრებას.

ქვეყნის არამდგრადი პოლიტიკური გარემო, დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური მაჩვენებელი, სამუშაო ადგილის და შემოსავლების დაკარგვის შიში, გარემოს დაბინძურება, ჯანმრთელობის დაცვის არასტაბილური გარანტიები, ძალადობის გაზრდილი მაჩვენებელი და სხვა სახის საფრთხეები ზღუდავს ადამიანის არჩევანის თავისუფლებას, აფერხებს სრულფასოვანი ცხოვრების შესაძლებლობას და მნიშვნელოვნად ზრდის ძალადობისა და კონფლიქტის განვითარების რისკს საზოგადოებაში. აღნიშნული რისკების გასაწესებად მნიშვნელოვანია ადრეული ჩარევა და რეაგირება.

გენდერზე ორიენტირებული ადრეული გაფრთხილების სისტემა (GREWS) მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია საზოგადოებაში არსებულ პრობლემებზე ადრეული რეაგირების, ადამიანური უსაფრთხოების ხარისხის გაუმჯობესების თვალსაზრისით.

კონფლიქტის მოსალოდნელი რისკების განსაზღვრა უნდა ეფუძნებოდეს მოსახლეობის საჭიროებების შესწავლას გენდერული მიდგომით, რომლის შეფასებაც და ადრეული გაფრთხილების სისტემაში მოქცევა შექმნის მდგრადი მშვიდობისა და სტაბილურობის განცდას საზოგადოებაში.

ფონდი „სოხუმის“ მიერ ჩატარებული კვლევა „ქალებისა და ახალგაზრდების საჭიროებების შეფასება კონფლიქტების ადრეული გაფრთხილების გენდერზე ორიენტირებული სისტემის (GREWS) მიხედვით“ ხელს შეუწყობს ქალებისა და ახალგაზრდების პრიორიტეტული პრობლემების წარმოჩენას და შესაბამისი ადრეული რეაგირების (GREWS) მექანიზმის შექმნას ადგილობრივ დონეზე.

კვლევის მიზანი და მეთოდოლოგია

კვლევის მიზანი: საზოგადოებაში ადამიანური უსაფრთხოების მაღალი სტანდარტების დასამკვიდრებლად მთავარ ფუნდამენტს წარმოადგენს ადამიანის უფლებების დაცვა გენდერული მახასიათებლების გათვალისწინებით, რომელიც უნდა ეფუძნებოდეს ამ მიმართულებით არსებულ პრობლემათა გამოვლენას და საჭიროებების შესწავლას.

აღნიშნული მოკვლევის მიზანია სენაკის მუნიციპალიტეტში ქალთა საჭიროებების შესწავლა და მიღებული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე ადამიანის უსაფრთხოების ხარისხის შეფასება გენდერული მახასიათებლების გათვალისწინებით.

კვლევა ჩატარა კულტურულ-ჰუმანიტარულმა ფონდმა „სოხუმმა“ 2021 წლის 1 აპრილიდან 25 აპრილის ჩათვლით. დაკვეთის შერულებისას, სავსე სამუშაოებში ჩართული იყო 18 პირი, რომელთა გადამზადება მოხდა წინასწარ ტრენინგების და ვორკშოპების გზით. გამოკითხვაში სამიზნე ექსპერტებად ჩართულნი იყვნენ სენაკის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები, კულტურის, ინფრასტრუქტურის, გენდერული, სოციალური განყოფილებების პასუხისმგებელი პირები. ფონდი „სოხუმი“ მაღლობას უხდის აღნიშნულ პირებს მხარდაჭერისა და გაცემული ინფორმაციებისათვის.

კვლევის მეთოდოლოგია: კვლევა ეფუძნება რაოდენობრივი და თვისებრივი შედეგების კონსოლიდაციით მიღებული მასალის ანალიზს.

რაოდენობრივი კვლევის ჩასატარებლად გამოყენებული იყო წინასწარ შემუშავებული ანკეტა. რომელიც გუგლ ფორმაში განთავსდა და ანკეტირების პროცესი ონლაინ ფორმატით წარიმართა. თვისებრივი მონაცემების მისაღებად გამოყენებული იყო ფოკუსური დისკუსიის მოდელი და 4 ჩაღრმავებული ინტერვიუს მეთოდი.

პირითადი ინფორმაცია

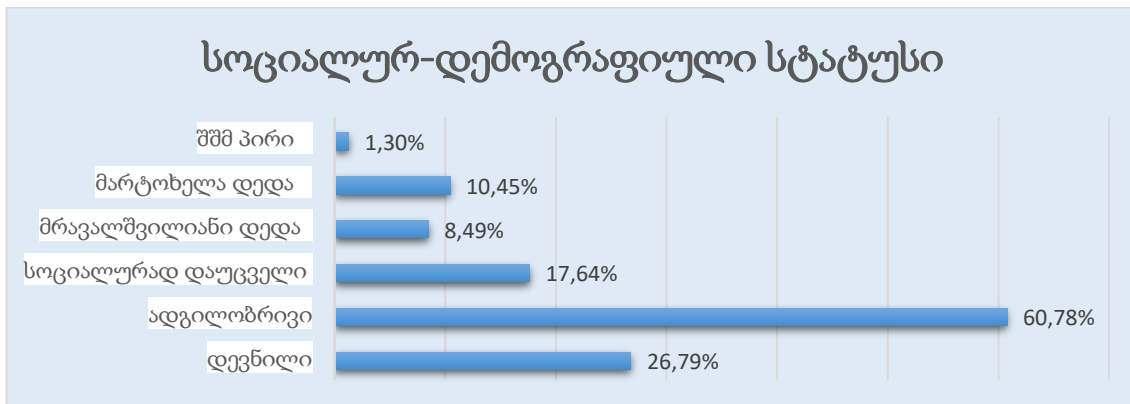
რაოდენობრივი კვლევის ანკეტა მოიცავდა 8 ბლოკს, პირველი ბლოკი, პირითადად, დემოგრაფიულ მახასიათებელს ასახავდა, დანარჩენი ბლოკების კითხვარი ეხებოდა ადამიანური უსაფრთხოების ხარისხის განსაზღვრას ეკონომიკური, სასურსათო, საზოგადოებრივი, ჯანმრთელობის, პირადი, ეკოლოგიური სეგმენტების მიხედვით. ბოლო, მერვე ბლოკში გაერთიანდა ზოგადი კითხვები. სენაკის მუნიციპალიტეტში რაოდენობრივი ანკეტირების პროცესში ჩართული იყო 153 ქალი. თვისებრივი მონაცემების შეგროვების პროცესში რესპონდენტებად სულ ჩართული იყო 28 პირი, მათ შორის ერთი მამაკაცი (ადგილობრივი ექსპერტი). სულ სენაკის მუნიციპალიტეტიდან აღნიშნულ გამოკითხვაში მონაწილეობდა 181 ადამიანი (180 ქალი, ერთი მამაკაცი).

I ბლოკი: კვლევის სოციალურ-დემოგრაფიული მახასიათებლები

სოციალურ-დემოგრაფიული მახასიათებლების მიხედვით კვლევაში ჩართულნი იყვნენ: დევნილები, ადგილობრივები, სოციალურად დაუცველი პირები, მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედაები, შშმ პირები და მათი ოჯახის წევრები, პედაგოგები, ექიმები, მეწარმეები, თემის ლიდერები, სტუდენტები, პენსიონერები, ახალ-გაზრდები, ადგილობრივი ექსპერტები და სხვ.

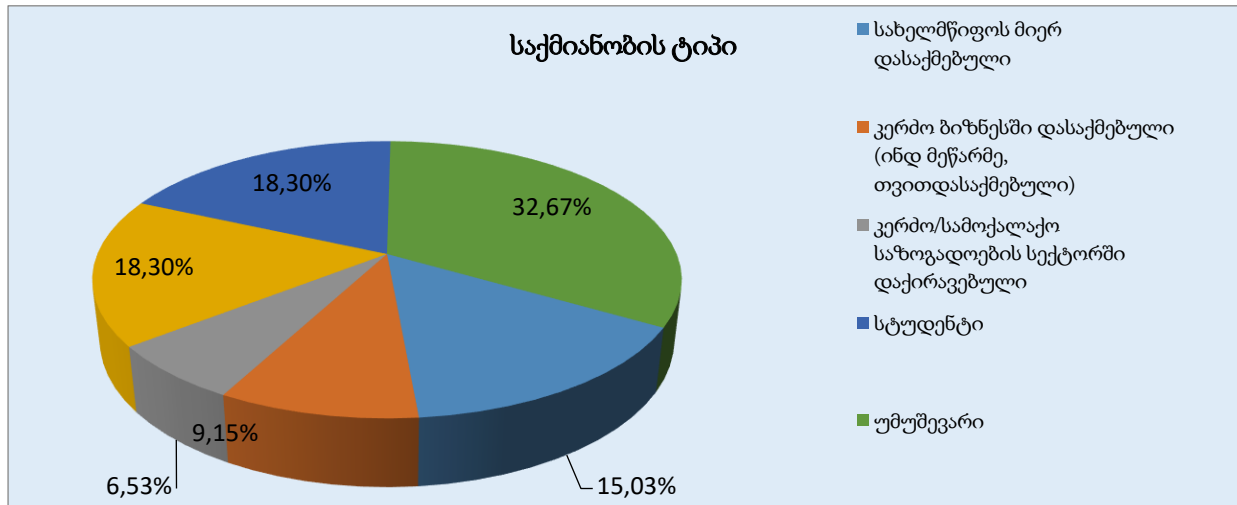
რაოდენობრივ კვლევაში მონაწილე რესპონდენტთა ასაკობრივი ზღვარი შემდეგნაირად გადანაწილდა: გამოკითხულთაგან 18-დან 30 წლამდე კატეგორიაში მოხვდა 35,06% ქალი. ანალოგიური რაოდენობა დაფიქსირდა 31-დან 45 წლამდე კატეგორიაში – 35,06%. საერთო რაოდენობის 21,42% მოხვდა 45-დან 65 წლამდე ასაკობრივ კატეგორიაში. გამოკითხვაში მონაწილე ქალთა შედარებით მცირე ნაწილი - 7,84% 65 წელსაა გადაცილებული.

სოციალური სტატუსის მიხედვით გამოკითხვაში ჩართულ რესპონდენტთა უმრავლესობა - 60,78% ადგილობრივი მცხოვრებია, 26,79% - აფხაზეთიდან დევნილი, 17,64% კი სოციალურად დაუცველის სტატუსის მატარებელია. მნიშვნელოვანია, რომ გამოკითხვაში მრავალშვილიანი დედის სტატუსით ჩართული იყო 8,49% ქალი, ხოლო მარტოხელა დედის სტატუსის მქონე ქალების რიცხვმა 10,45% შეადგინა, რაც ამ მოწყვლადი ჯგუფის საჭიროებების შესწავლის საშუალებას იძლევა. გამოკითხულთა 33% სოციალურად დაუცველია. გამოკითხვაში მოხვდა 1,30% შშმ ქალი, თუმცა ეს რაოდენობაც ღირებულია ამ მოწყვლადი ჯგუფების საჭიროებების გამოსავლენად (დიაგრამა 1).

საქმიანობის ტიპის მიხედვით გამოკითხვაში მონაწილე რესპონდენტთა 32,67% უმუშევარია, მომდევნო ადგილს იკავებს სტუდენტების საერთო რაოდენობა -18,30%. საერთო მაჩვენებლის 16,99% სასოფლო-სამეურნეო საქმით არის დაკავებული. აღნიშნულ მონაცემს მცირედით ჩამორჩება სახელმწიფოს მიერ დასაქმებულთა რაოდენობა - 15,03%. კერძო ბიზნესში ჩართულთა კატეგორიაში მოხვდა გამოკითხულთა 9,15%. კერძო/სამოქალაქო საზოგადოების სექტორში დაქირავებული ქალების რიცხვმა 6,53% შეადგინა. გამოკითხულთა შორის „სხვა“ ასარჩევ კატეგორიაში 1,30% პენსიონერი ქალი მოხვდა.

თუ გადავხედავთ კატეგორიათა მრავალფეროვნებას შეგვიძლია ვივარაუდოთ, რომ მიღებულ მონაცემებში თითქმის ყველა სფეროში მოღვაწე ქალთა საჭიროებაა წარმოდგენილი (დიაგრამა 2).

II ბლოკი: ეკონომიკური უსაფრთხოება

ეკონომიკური სიძლიერე და სტაბილურობა ოჯახის ფინანსურ შემოსავალს ეფუძნება, რაც ხშირად შემოსავლის სტაბილურობით განისაზღვრება. ანკეტური გამოკითხვით მიღებული სურათი გვიჩვენებს, მოსახლეობის ფინანსური შემოსავალი რა წყაროზეა მიბმული. გამოკითხულთა 33,98% სახელმწიფო ანაზღაურებას მიიჩნევს შემოსავლის ძირითად წყაროდ. 25,49%-ისთვის ფულადი გზავნილებია ოჯახის შემოსავლის წყარო, რასაც საფუძვლად უდევს ამ მუნიციპალიტეტში ქალთა მაღალი მიგრაცია სხვადასხვა ქვეყანაში. პენსია შემოსავლის ძირითადი წყაროა 22,97%-ისთვის. 14,97% საოჯახო მეურნეობაშია ჩართული და აქედან მიღებული შემოსავლით საზრდობს. ახლობლების დახმარებას იყენებს 15,03%. 14,37% მცირე ბიზნესიდან იღებს შემოსავალს, სოციალურად დაუცველი ოჯახის შემწეობა კი შემოხაზა 12,41%-მა (დიაგრამა 3).

ქალთა ეკონომიკური გაძლიერების კუთხით მნიშვნელოვან შემაფერხებელ ფაქტორად სახელდება დასაქმების ნაკლები პერსპექტივები, რასაც ეთანხმება 67,32%. აღნიშნულ მონაცემებს ოდნავ ჩამორჩევა 63,39%, რომელთა აზრით, დაბალი ფინანსური შემოსავალი ეკონომიკური გაძლიერების შემაფერხებელ ფაქტორებში მოიაზრება. 41,83%-ისთვის ასეთი ბარიერი იძულებითი მიგრაციაა, რაც ქვეყნიდან მუშახელის გადინებით არის განპირობებული. ინფლაცია და მაღალი ფასები მიიჩნევა 14,37%-ისთვის ეკონომიკის გაძლიერების შემაფერხებელ ფაქტორად, ხოლო გამოკითხულთა 22,87% მაღალპროცენტულ სესხებს და კრედიტებს ასახელებს. გამოკითხულთა 12,41% ამბობს, რომ არ არსებობს ბიზნესისთვის ხელის შემწყობი გარემო, ზუსტად იგივე

რაოდენობის რესპონდენტის აზრით, პანდემიის გამო შეწყვეტილი ბიზნეს საქმიანობის აღდგენა შეუძლებელია სახელმწიფოს მხარდაჭერის გარეშე. თუ ქალებს დასაქმების კუთხით არ ექნათ მხარდაჭერა, თუნდაც ბავშვების მოვლის გახანგრძლივებული სერვისები ბაღებში, სკოლებში, ამ პირობებში მართხელა დედებს, მრავალშვილიან ქალებს ძალიან გაუჭირდებათ ეკონომიკურ საქმიანობაში ჩართვა - ამ მოსაზრებას ეთანხმება გამოკითხულთა 11,76%.

„ვისაც მუშაობა შეუძლია, საქართველოდან მიდის. კაცს ვერ იშოვი დამხმარეს. რამე რომ გაგიჭირდეს. ამას წინათ ჩემს ქუჩაზე მეზობელი გარდაიცვალა და კაცები ვერ იშოვეს. ახლა ქალების მოგრაიაც გაიზარდა. რა ააყვავებს ჩვენს ეკონომიკას? აღარ დარჩა მუშახელი“ - მ.ბ., 57 წლის, დასაქმებული, ადგილობრივი.

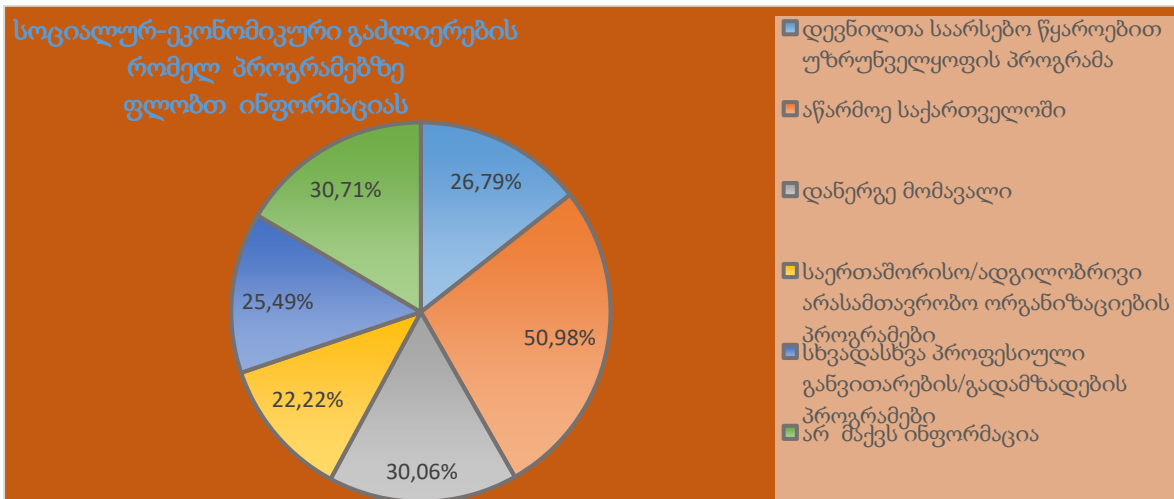
„ბანკებს იმხელა პროცენტები აქვს ვერ მიეკარები, ვინც ბანკიდან აღებული სესხით საქმე წამოიწყოს, ყველა გაკოტრდა. ახლა უკვე ყველა დაშინებულია, ბანკებს არავინ ენდობა“ - მ.ბ., 42 წლის, დევნილი.

თვისებრივ მონაცემებში ფიქსირდება, რომ პანდემია ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი, სერიოზული შემავრცელებელი ფაქტორი გახდა ეკონომიკის განვითარებისთვის. მონაწილეთა აზრით, ამ ბარიერის დასაძლევად ახალი მხარდამჭერი პროგრამების შექმნა აუცილებელია.

„ერთი წელი რომ ბიზნესს გააჩერებ, ჩათვალე, რომ ის დამთავრებულია. სახელმწიფო თუ არ დაეხმარა ხალხს, ძალიან ძნელია ყველაფრის თავიდან დაწყება. ახლაა საჭირო რაც შეიძლება მეტი და მეტი პროგრამა, რომ ხალხმა შეძლოს საქმის ხელახლა წამოწყება. ერთჯერადი დახმარებები ვერაფერს შეცვლის“ - ფ.დ., 61 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

მიღებული მონაცემები საშუალებას იძლევა, გაცხადდეს, **რამდენად არის ინფორმირებული მოსახლეობა სოფლის მეურნეობის განვითარების, მცირე ბიზნესის ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამებზე.** გამოკითხულთა უმრავლესობას (50,98%) ახსენდება „აწარმოე საქართველო“, 30,06%-ისთვის ნაცნობი აღმოჩნდა პროგრამა „დანერგე მომავალი.“ დევნილთა საარსებო წყაროებით უზრუნველყოფის პროგრამებზე აქვს გარკვეული სახის ინფორმაცია გამოკითხულთა 26,79%-ს. 22,22% აცხადებს, რომ საერთაშორისო და ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების პროგრამებზე აქვთ ინფორმაცია. სხვადასხვა პროფესიული გადამზადების პროგრამას იცნობს საერთო რაოდენობის 25,49%. ამ ფონზე სერიოზულ დისბალანსს ქმნის იმ მოქალაქეთა განაცხადი, რომლებსაც საერთოდ არა აქვთ არანაირი ინფორმაცია მსგავს პროგრამებზე. თუ გავითვალისწინებთ იმ რეალობას, რომ ასეთი კონტინგენტი 30,71%-ია, მკაფიოდ იკვეთება ინფორმაციის გავრცელების აუცილებლობა.

საოჯახო მეურნეობის, მცირე მეწარმეობის, თვითდასაქმების ხელშეწყობისათვის ხელსაყრელი გარემო პირობების შესაქმნელად ყველაზე მეტად რა არის საჭირო? - აღნიშნულ კითხვაზე გამოკითხულთა უმრავლესობა - 59,47% ხელმისაწვდომ კრედიტებს ასახელებს. მცირე ბიზნესის ხელშეწყობის პროგრამებს შეუძლია ხელსაყრელი გარემოს შექმნა - ასეთია გამოკითხულთა 53,59%-ის მოსაზრება. 43,13% მიიჩნევს, რომ საგრანტო პროგრამების სიმრავლე მნიშვნელოვან ეფექტს მოგვცემდა ამ მიმართულებით. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამების დანერგვას მიიჩნევს გამოსავლად გამოკითხულთა 35,94%. სოფლის მეურნეობის, სასათბურე და სხვა ტიპის საქმიანობების მხარდაჭერა ხელსაყრელ პირობებს შექმნიდა საოჯახო მეურნეობის განვითარებისათვის, ადასტურებს 21,56%. ბიზნეს პროექტების წერაში საკონსულტაციო სერვისებს ითხოვს 6,53%, 29,41% კი პირდაპირ მიანიშნებს, რომ მოსახლეობას მეტი ინფორმირება სჭირდება არსებულ სახელმწიფო პროგრამებზე **(დიაგრამა 4).**

თუ გადავხედავთ მიღებულ მონაცემებს, კარგად ჩანს, რომ გარკვეულ ნაწილთან ჯერ კიდევ სამუშაოა ინფორმაციის დეფიციტის შესავსებად. ამავდროულად აშკარაა, რომ გამოკითხულთა მნიშვნელოვანი ნაწილი ფლობს ინფორმაციას სახელმწიფო პროგრამებზე. მომდევნო შეკითხვა შესაძლებლობას იძლევა, გაირკვეს, საიდან იღებენ მოქალაქეები ინფორმაციას ეკონომიკური პროგრამების შესახებ. გამოკითხვაში 45,09% პირველწყაროდ ასახელებს რადიო/ტელევიზიას. მისასალმებელია, რომ მუნიციპალიტეტის ვებგვერდით სარგებლობს და სწორედ აქედან იღებს ინფორმაციას 40,52%. იგივე რაოდენობა ამბობს, რომ ონლაინ მედიასაშუალებებს, სოციალურ ქსელებს ეყრდნობა. საინფორმაციო დაფებს, საინფორმაციო ფურცელს იყენებს პირველწყაროდ 22,22%, ხოლო 26,79%-ისთვის მეზობელი ან ნაცნობი ხდება ინფორმაციის მიმწოდებელი და გამავრცელებელი. შედარებით მცირე ნაწილი - 11,11% მერის წარმომადგენლისგან მიღებული ინფორმაციით სარგებლობს.

გამოკითხვა ადასტურებს, რომ ცენტრალური სამინისტროს ვებგვერდებს იყენებს 16,33%. არასამთავრობო ორგანიზაციებს პირველწყაროდ ასახელებს მხოლოდ 1,37%, რაც, შესაძლოა, განპირობებული იყოს სენაკის მუნიციპალიტეტში ადგილობრივი არასამთავრობო ორგანიზაციების სიმცირით. **აღნიშნული ხარვეზის შესავსებად საგულისხმოა არასამთავრობო სექტორის, როგორც ინფორმაციის გამავრცელებლის როლის და მისიის გაზრდა.**

„სოფლის რწმუნებული არის ძირითადი წყარო, რომელიც მოსახლეობას აგებინებს უახლეს ინფორმაციებს. მუნიციპალიტეტის მერთან ნებისმიერი მოქალაქის კომუნიკაცია ხელმისაწვდომია. მოსახლეობაც ავრცელებს ერთმანეთში ინფორმაციას“ - ნ.გ., 49 წლის, ადგილობრივი, მრავალშვილიანი დედა.

„მოსახლეობა არ არის ინფორმირებული ბევრ პროგრამაზე, რასაც მუნიციპალიტეტი ახორციელებს. სასურველია, ბუკლეტების სახით იბეჭდებოდეს და ურიგდებოდეს მოსახლეობას, ვინაიდან მოსახლეობის დიდ ნაწილს არ გააჩნია ინტერნეტით მოსმსახუროების უნარ-ჩვევები“ - დ.გ., 34 წლის, დევნილი, სოციალურად დაუცველი.

„თუ მოსახლეობისთვის არ არის ინტერნეტი ხელმისაწვდომი, მას ჰყავს სოფლის რწმუნებული და მისგან შეუძლია მიიღოს ამომწურავი ინფორმაცია. სოფლისათვის მნიშვნელოვანი საკითხის გადასაწყვეტად ტარდება კრებები, სადაც მოსახლეობა ღებულობს მონაწილეობას. სოციალური ქსელებიც იძლევა იმის საშუალებას, რომ მერსაც მისწერონ თავიანთი პრობლემების შესახებ. ასევე არსებობს მერიის ცხელი ხაზი, სადაც მოსახლეობა ღებულობს ამომწურავ ინფორმაციებს“ - დ.ლ., 34 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

„ჩემთვის ინფორმაციის მთავარ წყაროს წარმოადგენს მერიის ოფიციალური ელექტრონული გვერდი. აქ თავმოყრილია ყველა ის საქმიანობა, რასაც მერია ახორციელებს. დაინტერესებული პირებისთვის ეს ინფორმაცია ხელმისაწვდომია, მაგრამ გასათვალისწინებელია ის ფაქტორები, რომ სოფლად მცხოვრები საშუალო ასაკზე მეტი მოსახლეობისთვის ეს სერვისი არ არის ხელმისაწვდომი და ამიტომაც სასურველია დაინერგოს სხვა ალტერნატივები“ - ი.რ., 38 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

„მე როგორც პენსიონერს, არ მაქვს ინტერნეტით სარგებლობის საშუალება და ამიტომ ინფორმაციას, ძირითადად, ვიღებ მეზობლებისგან, ახლობლებისგან. შეიძლება ყოველი წლის დასაწყისში გამოიცეს

ბუკლეტები, სადაც ჩაწერილი იქნება მერიის ყველა პროგრამა. ჩახედავს და იქნება ხელმისაწვდომი“ - მ.ს., 68 წლის, პენსიონერი, სოციალურად დაუცველი, ადგილობრივი.

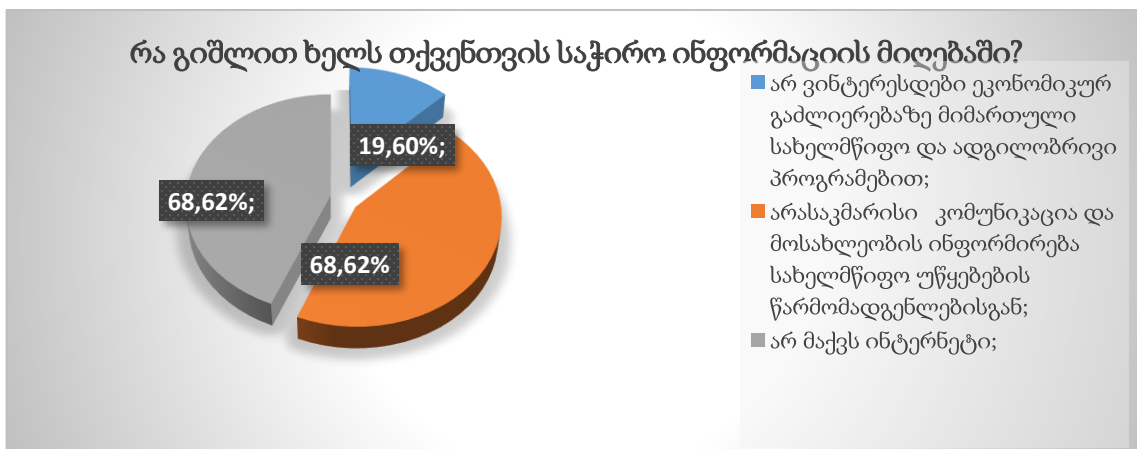
საინტერესო ვერსიებს გვთავაზობს გამოკითხულთა ის კატეგორია, რომელიც ვერ ან არ იღებს საჭირო ინფორმაციას. **რა გიშლით ხელს თქვენთვის საჭირო ინფორმაციის მიღებაში? - აღნიშნულ კითხვაზე 68,62% მკაფიოდ აცხადებს, რომ არასაკმარისი კომუნიკაციაა მოსახლეობასა და სახელმწიფო უწყების წარმომადგენლებს შორის. 19,60% არ ინტერესდება სახელმწიფო და ადგილობრივი პროგრამებით, რასაც საფუძვლად უდევს ნიჰილიზმი და უნდობლობა.**

„არ მჯერა ასეთი პროგრამების, მიიღებ კონკურსში მონაწილეობას და მერე ისეთი ვინმეები იმარჯვებენ, გაგიკვირდება“ - მ.ფ., 37 წლის, უმუშევარი.

ყურადსაღებია ის ფაქტიც, რომ 9,80% ინფორმაციას ვერ იღებს ინტერნეტის არქონის გამო. ვისაც აქვს ინტერნეტი, ისინიც ვერ ფლობენ შესაბამის უნარებს, ეძებონ ელექტრონულ პორტალზე საჭირო ინფორმაცია (**დიაგრამა 5**).

„ვერც ვერაფერს გავიგებთ ინტერნეტით, რადგან არაგვაქვს. რომც გვექონდეს ინტერნეტი, მართო ფეისბუქი ხომ არ არის, ნახევარზე მეტი ვერ შედის იმ საიტზე, სადაც ასეთი პროგრამებია“ - მ.დ., 61 წლის, პენსიონერი, სოციალურად დაუცველი.

„სენაკის მერიას ძალიან კარგად აქვს გაკეთებული ფეისბუქგვერდი. ინფორმაცია ყველასათვის ხელმისაწვდომია. სამწუხაროდ, ზოგჯერ თვითონ მოსახლეობას ნაკლებად აქვს ამის სურვილი. ხშირ შემთხვევაში მოსახლეობაში არ არის საკმარისი ცოდნა, თუ როგორ გამოიყენოს არსებული სერვისები“ - მ.ქ., 48 წლის, ადგილობრივი.

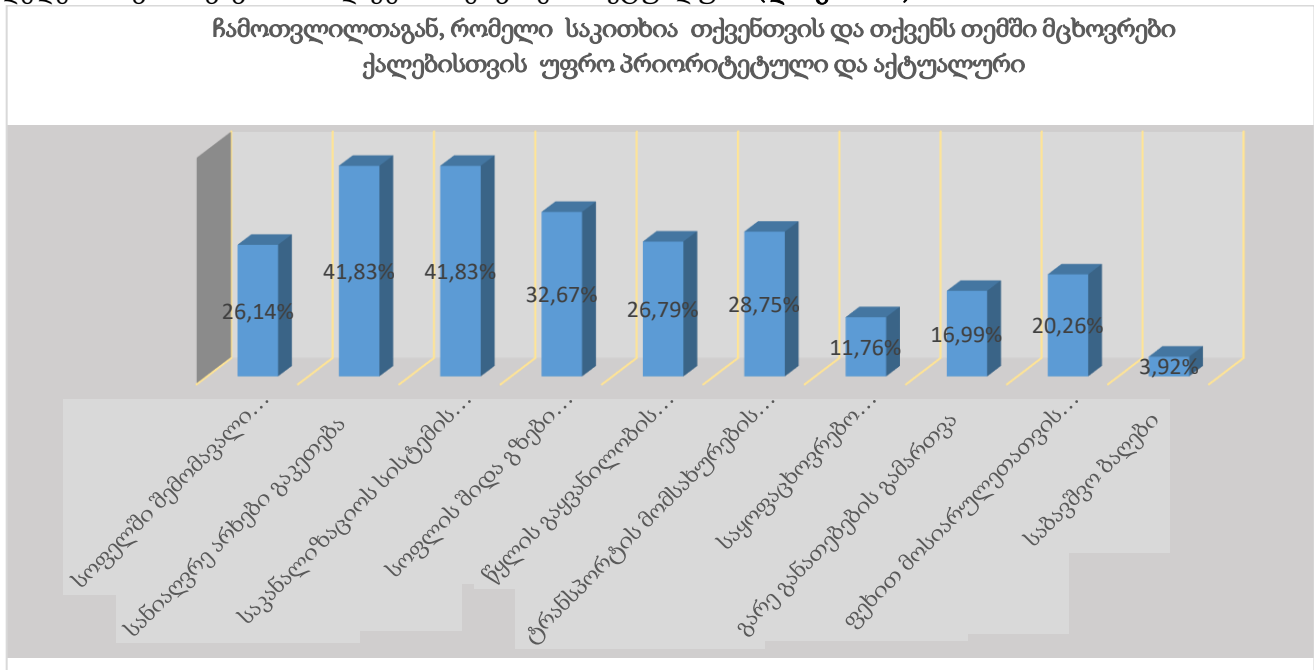
III ბლოკი: სასურსათო უსაფრთხოება

სასურსათო უსაფრთხოების კომპონენტში არსებული საფრთხეები, ძირითადად, საკვები პროდუქტების ღირებულებას და ხარისხს უკავშირდება. გამოკითხულთა 83,66% ყველაზე მეტ საფრთხეს ხედავს პროდუქტების გაზრდილ ღირებულებაში, მათ შორის 21,09% დევნილია და 50% - ადგილობრივი. 68,62%-ისთვის ხარისხიანი პროდუქტების არარსებობაა განსაკუთრებული საფრთხე. 12,41% მთავარ პრობლემად მიიჩნევს მათ სიახლოვეს პროდუქტების მაღაზიის არარსებობას, რაც სასურსათო უსაფრთხოების კომპონენტში არსებულ რისკს მაღლა სწევს.

IV ბლოკი: საზოგადოებრივი უსაფრთხოება

საზოგადოებრივი უსაფრთხოების კომპონენტში გამოკითხვა, ძირითადად, თემში არსებული პრიორიტეტული პრობლემების განსაზღვრას ეფუძნება. გამოკითხულებს შესაძლებლობა ჰქონდათ, ყველაზე აქტუალური პრობლემების პრიორიტეტულობა განესაზღვრათ. მიღებული მონაცემებით ირკვევა, რომ 41,83% პრიორიტეტულ საკითხებში სანიაღვრე არხების არარსებობას მიიჩნევს. 35,29% საკანალიზაციო სისტემის გამართვას ასახელებს პრიორიტეტულ პრობლემებში. 32,67% თემისთვის აქტუალურ საკითხად მიიჩნევს სოფლის შიდა გზების მოწესრიგებას. 28,75%-ისთვის ტრანსპორტის მომსახურების გაუმჯობესებაა პრიორიტეტული, 26,79%-ს აწუხებს

წყლის გაყვანილობის სისტემის და სასმელი წყლის მიწოდების ხარისხის გაუმჯობესება. ფეხით მოსიარულეთათვის ბარდიურების, ტროტუარების მოწესრიგება მნიშვნელოვან პრობლემად მიჩნევა 20,26%-ისთვის. გარე განათებების გამართვის აუცილებლობაზე მინიშნებს 16,99%. სოფელში საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტების - სამკერვალოების, სალონების - არარსებობას აქტუალურ პრობლემად მიიჩნევენ 11,76%. სკოლისგარეშე წრეების არარსებობა აღეგებს გამოკითხულთა 13,72%-ს. 11,76%-ისთვის დასაქმებული დედებისთვის ბავშვის მხარდაჭერის სერვისებია აქტუალური (დიაგრამა 6).

მონაწილეთა მხრიდან ფოკუსური ინტერვიუთი მიღებული მონაცემები რაოდენობრივს ემთხვევა. როგორც ირკვევა, სანიაღვრე და საკანალიზაციო სისტემის არარსებობა უსაფრთხოების კომპენენტში სერიოზულ საფრთხეს უქმნის მოსახლეობას, განსაკუთრებით ქალებს, სახელდება კონკრეტული თემიც, მაგალითად, დევნილთა დასახლება, ე.წ. „სამხედრო ქალაქი“, სადაც აღნიშნული პრობლემა უფრო მასშტაბურად ჩანს.

„სენაკში უმთავრეს პრობლემას წარმოადგენს სანიაღვრე და საკანალიზაციო არხების გამიჯვნის არარსებობა. მაგალითად, დევნილთა დასახლებაში ეს პრობლემა წლებია, არსებობს, წვიმის დროს წყლით ივსება სარდაფები. ქუჩები მთლიანად იტბორება. 2008 წელს ჩატარდა სარემონტო სამუშაოები, რის შედეგადაც ძველი საკანალიზაციო სისტემა მოშალეს და გააკეთეს ახალი, რომელიც არ ჩაედინება ცენტრალურ კოლექტორში, რადგან დახრილობა აქვს უკან, რაც იწვევს კანალიზაციის მასების სანიაღვრე არხში ჩადინებას, შესაბამისად, წყალი ეზოში ამოდის და იტბორება“ - მ.ს., 45 წლის, დევნილი.

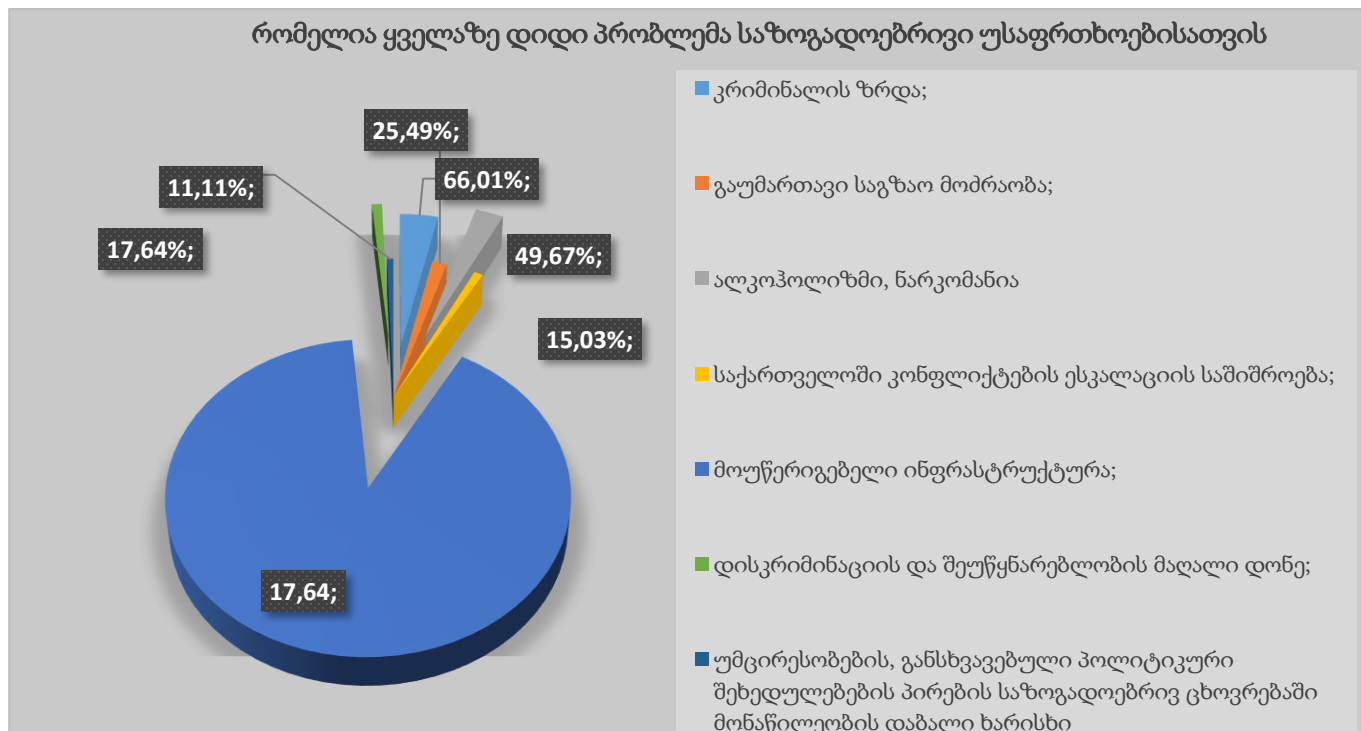
„სასმელი და ტექნიკური წყლის მცირე რესურსია სოფელში. სოფელს არ აქვს წყალმომარაგება, ხოლო გაზაფხულიდან შემოდგომამდე ჭებში და ჭაბურღილებში წყლის დონე იკლებს. წელიწადის ამ დროს მოსახლეობა ტექნიკურ წყალს ეზიდება მდინარე ტეხურადან, ხოლო სასმელი წყალი იძულებულია შეიძინოს. მერias მივმართეთ რამდენჯერმე განცხადებით, მაგრამ არ გააჩნიათ ფინანსური რესურსი ამ პრობლემის მოსაგვარებლად“.

მოქალაქეთა პოზიციებს მთლიანად იზიარებს ადგილობრივი ექსპერტიც. პირისპირ ინტერვიუდან მიღებული ინფორმაციით დაუფარავად საუბრობს, რომ ინფრასტრუქტურული პრობლემები სენაკის მუნიციპალიტეტისთვის დღემდე სერიოზულ პრობლემას წარმოადგენს:

„მუნიციპალიტეტისთვის პრიორიტეტული პრობლემაა საკანალიზაციო ქსელის არარსებობა. საკანალიზაციო არხები ჩაედინება სანიაღვრე არხებში და ეს იწვევს, რა თქმა უნდა, უდიდეს

უსიამოვნებას და დისკომფორტს. პრობლემას ართულებს გამართული წყალგაყვანილობის სისტემის არარსებობა. ქალაქის ცენტრალურ უბნებში ფაქტობრივად წყალგაყვანილობა უვარგისია, ხშირად ხდება გამორთვები, სარემონტო სამუშაოების ან ავარიების გამო, რაც იწვევს მოსახლეობის გაღიზიანებას“ - ვ.გ., ადგილობრივი ექსპერტი.

საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მაღალი ხარისხი ეფუძნება დაცულობის, სტაბილურობის შეგრძნებას. კითხვაზე - **რომელს მიიჩნევთ ყველაზე დიდ პრობლემად საზოგადოებრივი უსაფრთხოებისთვის?** - გამოკითხულ ქალთა მაღალი მაჩვენებელი 66,01% კრიმინალის ზრდას ასახელებს. მათ შორის 25,71% დევნილია, 59,40% - ადგილობრივი. ქალებს განსაკუთრებით აწუხებთ თემში გავრცელებული ალკოჰოლიზმი და ნარკომანია - 49,67%. გაუმართავი საგზაო მოძრაობა აშინებს გამოკითხულთა 25,49%-ს. მოუწესრიგებელი ინფრასტრუქტურა 17,64%-ისთვის განსაკუთრებული მღელვარების საგანს წარმოადგენს. გამოკითხულთა 15,03%-ს საქართველოში კონფლიქტების ესკალაციის საშიშროება აღელვებს. 17,64% მიიჩნევს, რომ საზოგადოებაში არსებული დისკრიმინაციის მაღალი მაჩვენებელი სერიოზული პრობლემაა. უმცირესობების, განსხვავებული პოლიტიკური შეხედულებების მქონე პირების საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობის დაბალ ხარისხს ამჩნევს 11,11% (დიაგრამა 7).

„ჩვენს თემში არის სამანქანო გზა, სადაც არის მკვეთრი მოსახვევი. ხშირია ამ ადგილას ავტოსაგზაო შემთხვევები. სასურველია დამონტაჟდეს „ჭკვიანი კამერები“ ან ე.წ. „მწლიარე პოლიციელი“- სიჩქარის შემზღუდავი ბარიერი, რაც თავიდან აგვარიდებს სავალალო შემთხვევებს. ეს პრობლემები აისახება მოსახლეობის ფსიქოლოგიურ მდგომარეობაზე“ - მ.ს., 49 წლის, ადგილობრივი.

„საბავშვო ბაღში მისასვლელი გზის გაუმართაობის გამო, მშობლებს უჭირთ ბავშვების ბაღამდე მიყვანა, რადგან სამანქანო გზა წარმოადგენს ცენტრალურ ავტომაგისტრალს, სადაც დიდი ინტენსივობით მოძრაობენ ე.წ. ტრაილერები და ფეხით მოსიარულეთა ტროტუარების არარსებობის გამო, გადაადგილება საშიშია“ - ვ.დ., 34 წლის, ადგილობრივი, მრავალშვილიანი დედა.

„სასტუმრო „ვერსალის“ მიმდებარე ტერიტორიაზე პრაქტიკულად არ არსებობს ტროტუარი, არ არის მანქანების პარკინგისთვის გამოყოფილი ადგილი, რაც იწვევს ფეხით მოსიარულეთა გზის დაკავებას. ადრე აქ ავტომობილების მოძრაობა იყო ცალმხრივი და სიტუაციაც მეტ-ნაკლებად უკეთესი იყო. სასურველია, ადღეს ადრე არსებული ეს რეგულაცია“ - ნ.კ., 56 წლის, ადგილობრივი.

ხარისხიან განათლებაზე წვდომა საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მაღალი ხარისხის ინდიკატორია. გამოკითხვიდან მიღებული მონაცემებით ირკვევა, რომ 64,05%-ს მხოლოდ ნაწილობრივ აქვთ განათლებაზე ხელმისაწვდომობა. ამ კატეგორიაში მოხვდა მარტოხელა დედა - 14,28%, მრავალშვილიანი ქალი - 10,20%. მხოლოდ 23,52% ადასტურებს, რომ ხელი მიუწვდება განათლებაზე, 12,41%-ის პასუხი კი უარყოფითია.

უარყოფით პასუხებში ძირითად მიზეზად 49,67% ასახელებს დისტანციური სასწავლო პროცესის არასრულფასოვნად ჩატარებას, დაბალი ხარისხის ინტერნეტს. 27,45% მიიჩნევს, რომ სკოლებში არ არის სათანადო აღჭურვილობა და სპეციალიზებული საგნობრივი კაბინეტები. 26,14% სწავლების დაბალ ხარისხს მიიჩნევს სეროიზულ მიზეზად. 24,83% პრობლემას ხედავს არასაკმარისი პროფესიონალი პედაგოგების რაოდენობაში. 15,68% ამბობს, რომ სკოლა სახლიდან შორსაა. 4,57%-ის აზრით, გაუმართავი სასკოლო ინფრასტრუქტურა ხარისხიან განათლებაზე ხელმისაწვდომობის მნიშვნელოვნად ამცირებს.

„ჩვენს თემში, ვფიქრობ, პრობლემატურია განათლების პრობლემა. ბავშვებს ინტერნეტი არ აქვთ, გაკვეთილებს პანდემიის განმავლობაში ვერ ესწრებიან და მასალას არიან ჩამორჩენილები. გამგეობამ ხელი უნდა შეუწყოს სოფლების ინტერნეტიზაციას“ - ვ.გ. 39 წლის, ადგილობრივი.

„სოფელში არ არის სტადიონი, სოფლის ბიბლიოთეკაზე ზედმეტია ლაპარაკი. კლუბი კი გვაქვს, მაგრამ მოუწესრიგებელია. რა ქნან ახალგაზრდებმა, რითი დაკავდნენ?!“ - ც.ფ., 44 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

„სამი შვილი მყავს და უამრავი პრობლემა მაქვს სწავლასთან დაკავშირებით. ყველა საგანში ვერ ვამზადებ. ძვირია და ამდენი თანხა არა მაქვს“ - მ.დ., 31 წლის, მარტოხელა დედა.

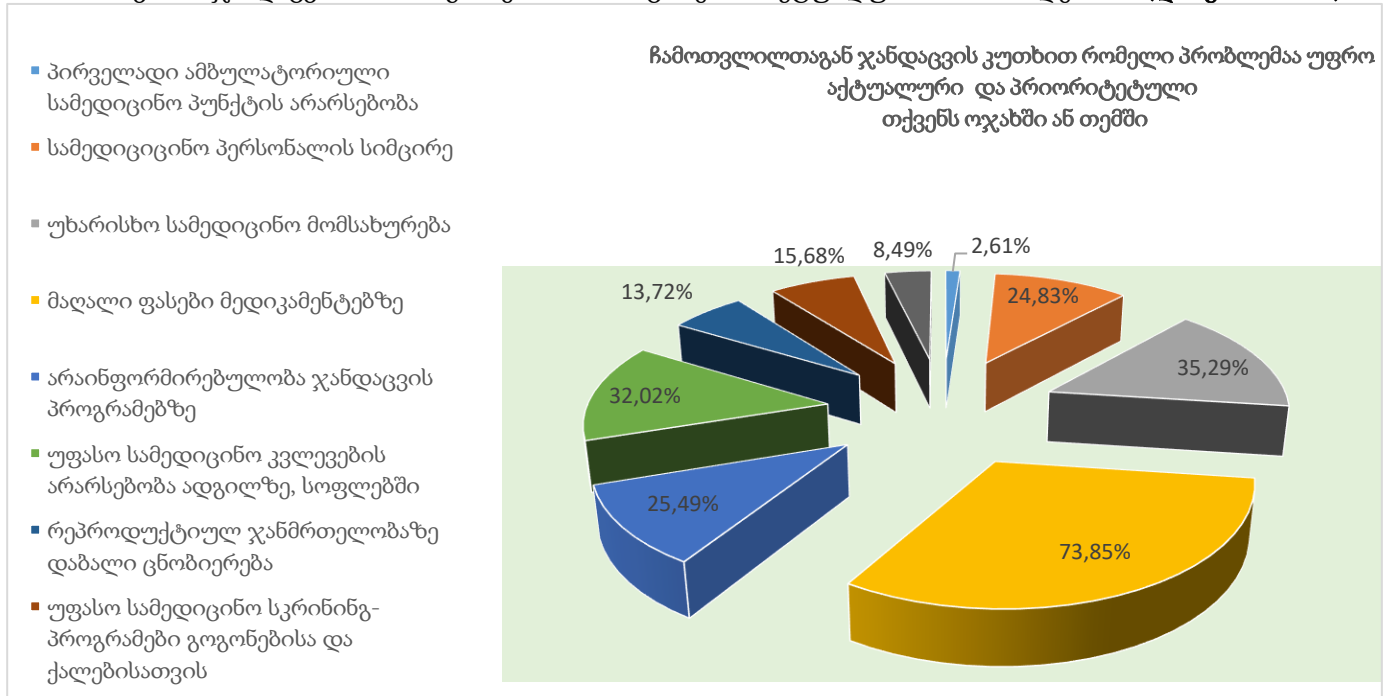
„მეცოდება ჩემი ახალგაზრდობა, მთელ სენაკში ერთ საინტერესო ადგილს ვერ ნახავ, რომ ახალგაზრდები შეიკრიბონ და რამე მოაწყონ. დევნილთა დასახლებას აქვს სათემო ორგანიზაცია, აქ ბევრი პროგრამაა ახალგაზრდებისთვის. ასეთი სათემო ორგანიზაციები უფრო მეტი უნდა იყოს, ახალგაზრდებს რეალიზების საშუალება უნდა მიეცეთ“ - მ.ს., 36 წლის, ადგილობრივი, მრავალშვილიანი დედა.

გამოკითხვიდან ცნობილი ხდება, რამდენად ხელმისაწვდომია უმაღლესი განათლება. მიღებული ინფორმაციით, 64,05% ამბობს, რომ ნაწილობრივ არის ხელმისაწვდომი. 33,33%-ს დადებითი პასუხი აქვს. 6,53% მიიჩნევს, რომ მათთვის არ არის ხელმისაწვდომი უმაღლესი განათლების მიღება. 47,71% ძირითად მიზეზად სწავლების მაღალ საფასურს ასახელებს, 28,75% აღიარებს, რომ რეგიონიდან ჩამოსული სტუდენტებისთვის ხელმიუწვდომელია უფასო საცხოვრებელი, რაც სეროიზული პრობლემაა. 18,95%-ის აზრით, არ არსებობს სკოლებში პროფესიის საორიენტაციო კურსები, რაც აფერხებს აბიტურიენტს, შეარჩიოს მისთვის საუკეთესო პროფესია.

V ბლოკი: ჯანმრთელობის უსაფრთხოება

ჯანმრთელობის უსაფრთხოების მაღალ კოეფიციენტს ხშირ შემთხვევაში განსაზღვრავს ჯანდაცვის პროგრამების სიმრავლე, უფასო სკრინინგ პროგრამები, პროფესიონალი მედიკოსების არსებობა, ხარისხიანი მედიკამენტები და მკურნალობა. გამოკითხვიდან მიღებული ციფრები რეალურად ასახავს ქალთა დამოკიდებულებას ამ სფეროში არსებული პრობლემების მიმართ და გვიჩვენებს **ჯანდაცვის კუთხით პრობლემათა აქტუალურობას და პრიორიტეტულობას მათ ოჯახებში, ან თემში.** გამოკითხულთა დიდი ნაწილი 73,85% მკაფიოდ მიანიშნებს, რომ განსაკუთრებული საფრთხეა მათთვის მედიკამენტების მაღალი ფასები. 35,29%-ს აშინებს უხარისხო სამედიცინო მომსახურება. ის, რომ სოფლებში, ადგილებზე არ არსებობს უფასო სამედიცინო კვლევები აღელვებს 32,02%-ს. 25,49% ამბობს, რომ მოსახლეობას არა აქვს ინფორმაციები ჯანდაცვის პროგრამებზე, რაც ამ სფეროში არსებულ სიტუაციას კიდევ უფრო ართულებს. სამედიცინო პერსონალის სიმცირეში საფრთხის ელემენტებს ხედავს 24,83%. გოგონებისა და ქალებისათვის უფასო სამედიცინო სკრინინგ პროგრამების არარსებობა განსაკუთრებით პრიორიტეტულია 15,68%-ისთვის. 13,72% ფიქრობს, რომ მოსახლეობას რეპროდუქციულ ჯანმრთელობაზე დაბალი ცნობიერება აქვს და ამ პრობლემას მიიჩნევს პრიორიტეტულად. 8,49%-ისთვის კი იგბ და კონფლიქტით დაზარალებული ქალებისთვის

მიზნობრივი ჯანდაცვის პროგრამების სიმცირე აქტუალური პრობლემა (დიაგრამა 8).

ჯანდაცვის სფეროში არსებულ პრობლემათა სიმრავლე კარგად აისახა თვისებრივი მონაცემებიდან მიღებული ინფორმაციით:

„სოფელში არის ამბულატორია, მაგრამ ვერ ვიღებთ ავადმყოფებს, რადგან არ არის პირობები, გაუმართავია ინფრასტრუქტურა. მოხუცებს უჭირთ ქალაქში გადაადგილება, ამიტომ თუ ძალიან არ გაუჭირდათ ექიმთან არ მიდიან. ამხელა სოფელში არ არის აფთიაქი. ეს მთელი სოფლის პრობლემაა“ - მ.ს., 59 წლის, ადგილობრივი, ძველი სენაკი.

„აუცილებელია ხანდაზმულების დეტალური ინფორმირება საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებზე, ასევე ადგილობრივ დონეზე არსებულ სამედიცინო და სოციალურ პროგრამებზე. დედაჩემი რამდენი ხანია ავადმყოფობს. მისი პენსია წამლებს არ ყოფნის და სულ ახლახან გავიგე ერთლარიანი წამლების შესახებ. და ისიც შემთხვევით. უნდა იყოს ასეთი ინფორმაციები მოსახლეობისთვის ცნობილი“ - ს.დ., ადგილობრივი, სოციალურად დაუცველი.

„ხანდაზმულთა უმრავლესობას ჯანმრთელობის ცუდი მდგომარეობა აქვს. ამიტომ მნიშვნელოვანია, გაიზარდოს სამედიცინო სერვისებსა და მედიკამენტებზე ხელმისაწვდომობა; გააკეთონ პერიოდულად აქციები მოთხოვნად წამლებზე. ასევე მნიშვნელოვანია, ადგილობრივ დონეზე შესწავლილ იქნას სოციალურად დაუცველების და ხანდაზმულების სამედიცინო საჭიროებები, რაშიც აქტიურად უნდა ჩაერთონ რწმუნებული და სოფლის დეპუტატი“ - მ.ა., 59 წლის, ადგილობრივი.

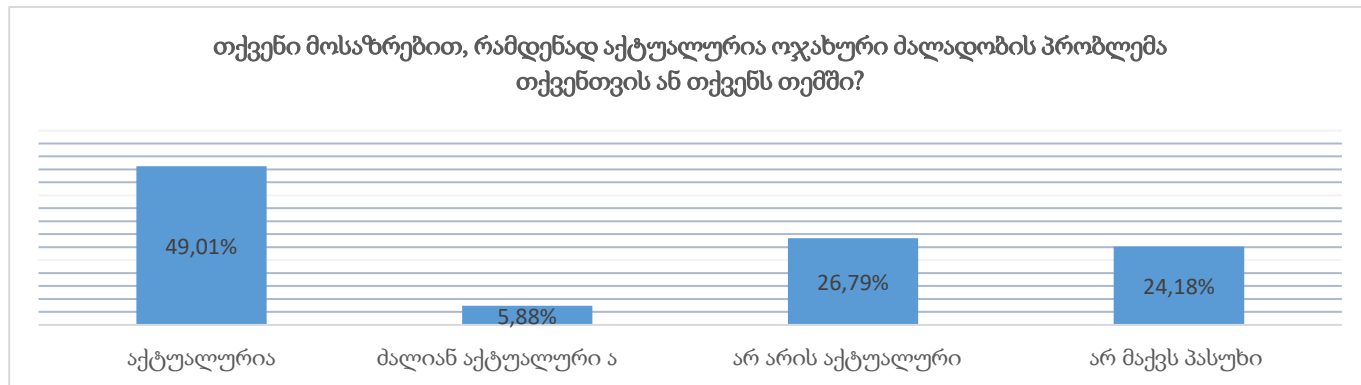
„ძალიან ართულებს მდგომარეობას ყოველდღიურად გაზრდილი ფასები მედიკამენტებზე, რაც პენსიით ძნელი შესაძენია, კარგი იქნებოდა, რომ წამლების ფასები დარეგულირდეს და ყოველ 10-15 დღეში არ მერყეობდეს, მართალია, არსებობს პენსიონერებისთვის იაფი წამლები ჯანდაცვის სამინისტროს მითითებით, მაგრამ იმ ჩამონათვალში ბევრი ისეთი წამალი არ არის რაც სისტემატურად მჭირდება“ - მ.ს., 66 წლის, დევნილი, პენსიონერი.

როგორ ახერხებს მოსახლეობა ზემოთჩამოთვლილი პრობლემის დაძლევას, რა საშუალებებს იყენებს ჯანმრთელობის გაუმჯობესების დროს? - გამოკითხვიდან იკვეთება, რომ 39,86% -ის მკურნალობის ხარჯებს ძირითადად ფარავს საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამა. ყურადსაღებია ის ფაქტი, რომ მიღებული მონაცემებით 33,98% ეწევა თვითმკურნალობას, რაც არაერთი მიზეზით არის განპირობებული.

„დროულად ვინ მიდის ექიმთან?! როცა ფეხზე დადგომას ვერ შეძლებ, მხოლოდ მაშინ შეიძლება ექიმს მიაკითხო. თუ არა და დავატარებთ ჩვენს დაავადებებს და ვმუშაობთ, სანამ შეგვიძლია. ჩვენ თვითონ ვმკურნალობთ, სანამ ჯანმრთელობა მოგვეცემს ამის საშუალებას, როცა გართულდება მდგომარეობა მხოლოდ მაშინ შეიძლება, ექიმს მივმართოთ“ - მ.პ., 48 წლის, დასაქმებული, ადგილობრივი.

VI ბლოკი: პირადი უსაფრთხოება

ამ ბლოკში ძირითადი ფოკუსი გაკეთდა ოჯახური ძალადობის პრობლემაზე: გამოკითხვამ ცალსახად დაადასტურა, რომ ოჯახურ ძალადობას აქტუალურად მიიჩნევს 49,01%, ხოლო ძალიან აქტუალურად - 5,88%. თუმცა ყურადსაღებია ის ფაქტი, რომ გამოკითხულთა 26,79%-ისთვის პრობლემა დღემდე არ არის აქტუალური. კიდევ უფრო საგანგაშოა 24,18%-ის პოზიცია, რომლებიც აცხადებენ, რომ ამ კითხვაზე საერთოდ პასუხი არა აქვთ (დიაგრამა 9).

გამოკითხულები ძალადობის გავრცელებულ ფორმებში ფსიქოლოგიური ფორმის ძალადობას ასახელებენ - 61,43%, ხოლო 19,60% მიიჩნევს, რომ ყველაზე მეტად ფიზიკური ძალადობის ფორმებია გავრცელებული. გამოკითხულთა 18,95% ამტკიცებს, რომ ეკონომიკური ძალადობის ფორმებიც საკმაოდ საყურადღებო ფორმაა.

„ყველგან ისმის გენდერული თანასწორობა, მაგრამ კულტურა და ტრადიციული დამოკიდებულებები საკმაოდ განსხვავებულად წარმოგვიდგენს ქალის ფუნქციებს ოჯახსა და სამეწარმეო საქმიანობის კუთხით, ქალი კუხნაში, გარეთა საქმეში - მამაკაცი. ასეთი ტენდენცია მაინც ძლიერია სოფელში“ - მ.ჩ., 57 წლის, ადგილობრივი.

„ქალი ოჯახში უნდა მუშაობდეს, ასე თვლიან სოფლის კაცები. გადაწყვეტილების მიღებაში ქალებს არ ეკითხებიან, შემოსულ თანხასაც ქმრები განკარგავენ. გენდერული თანასწორობა მხოლოდ ფურცლის თემაა. ფსიქოლოგიური ძალადობა არ მიიჩნევა ძალადობად“ - ლ.გ., 32 წლის, ადგილობრივი.

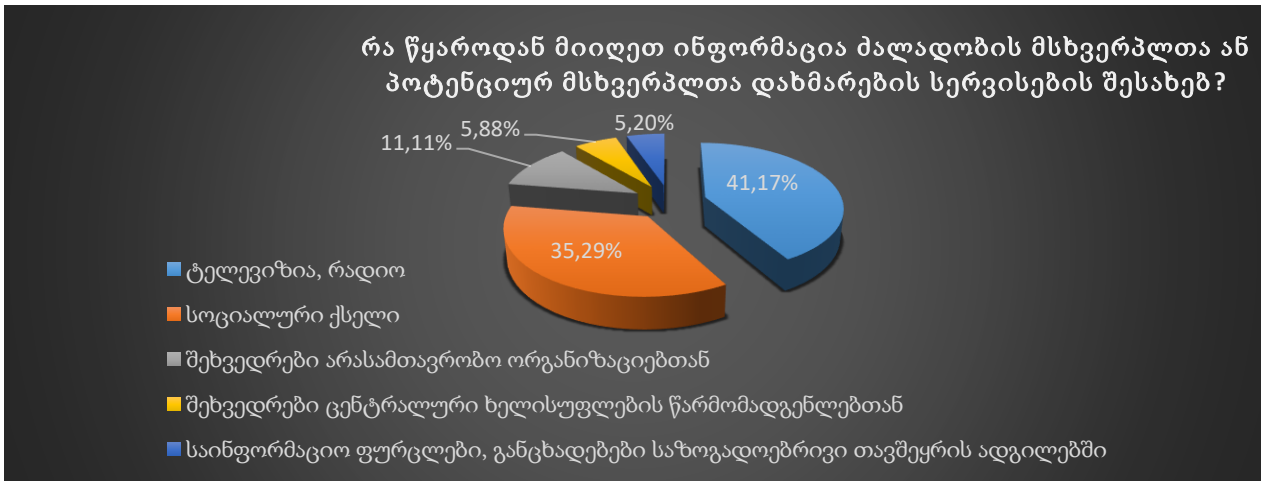
მნიშვნელოვანია იმის გარკვევა, საიდან იღებს, ან რა სახის ინფორმაცია ფლობს მოსახლეობა მსხვერპლთა დახმარების სერვისებზე. გამოკითხულთა უმრავლესობა 50,32% ამბობს, რომ ზოგიერთ მათგანს იცნობს. როგორც 20,26% ამბობს, კარგად იცნობს არსებულ სერვისებს. 29,41%-ს არა აქვს არანაირი ინფორმაცია. მათი 48,38%, ვინც დადებითი პასუხი გასცა, ასახელებს, რომ მსხვერპლთა მხარდაჭერის სერვისებიდან იცის ცხელი ხაზის ნომერი. თავშესაფრის არსებობა იცის 12,90%-მა. ამდენივე პროცენტი ფლობს ინფორმაციას მუნიციპალურ სერვისებზე და უფასო იურიდიული სამსახურების შესახებ. არასამთავრობო ორგანიზაციების სერვისებს იცნობს მხოლოდ 6,45%. კრიზისისულ ცენტრებზე ინფორმაცია არცერთ რესპონდენტს არ აქვს.

„პროგრამები, რომელიც არსებობს ჩვენი მუნიციპალიტეტის შესაძლებლობიდან გამომდინარე, საკმაოდ ეფექტურია. პრობლემა არის ის, რომ მოსახლეობის ფართო მასებმა არ იციან ამ პროგრამების შესახებ. სასურველია ამ პროგრამების გაცნობა მოსახლეობისთვის“ - მ.დ., 42 წლის, სოციალურად დაუცველი.

„ახლა, ამ შეხვედრაზე გავიგე, რომ ყოფილა რაღაც დახმარება და მხარდაჭერა ძალადობის მსხვერპლი ქალებისთვის. ვისურვებდი, უფრო მეტი ვიცოდე, რა პროგრამებია და სადაა, ან ვის მივაკითხო. ჩვენმა რწმუნებულმა არ იცის ამის შესახებ? უნდა გვიამბოს“ - ვ.ვ., 32 წლის, ადგილობრივი.

„სენაკის მუნიციპალიტეტში მოქმედებს პროგრამა, რომელსაც ძალადობის მსხვერპლთა პროგრამა ჰქვია. ძალადობის მსხვერპლ სუბიექტებს, რომლებიც წარმოადგენენ შემთავსებელ ორდერს პოლიციისგან, ეძლევათ ერთჯერადი 200-ლარიანი დახმარება. მსხვერპლი შეიძლება იყოს როგორც ქალი, ასევე კაციც. ამ პროგრამის ფარგლებში ძალადობის მსხვერპლს მერია უზრუნველყოფს ბინის ქირით“ - ადგილობრივი ექსპერტი.

ძალადობის მსხვერპლთა დახმარების სერვისების შესახებ ინფორმირების წყაროდ ძირითადი ნაწილი - 41,17% ტელევიზიებს ასახელებს. შემდეგ ადგილზეა სოციალური ქსელით ინფორმაციის მიმღებთა ნაწილი 35,29%. არასამთავრობო ორგანიზაციებს მოიაზრებს პირველწყაროდ 11,11%, ხოლო მხოლოდ 5,88% იღებს ინფორმაციებს ცენტრალური ხელისუფლების წარმომადგენლებისგან. 5,2% ასახელებს საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებს და საინფორმაციო ფურცლებს (დიაგრამა 10).

საინტერესო საკითხია, რამდენად ხელმისაწვდომია არსებული სერვისები მოსახლეობისთვის. გამოკითხული ქალების პოზიციები პროცენტებში შემდეგნაირად გამოისახა: 48,36% აცხადებს, რომ არასაკმარისად ხელმისაწვდომია, 44,44% ადასტურებს ხელმისაწვდომობას, ხოლო 48,36%-ის აზრით, საერთოდ არ არის ხელმისაწვდომი.

რამდენად საკმარისია ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ ქალთა მიმართ ძალადობაზე რეაგირებისთვის დანერგილი პროგრამები - ამ საკითხის მოკვლევით დასტურდება, რომ 43,79%-ის აზრით ნაწილობრივ არის საკმარისი. 18,95% საერთოდ არ იცნობს არანაირ პროგრამას. 15,68% ადასტურებს, რომ ის პროგრამები, რომელიც თვითმმართველობაში მუშაობს, სავსებით საკმარისია. 11,11%-ის აზრით, მნიშვნელოვანია ამ პროგრამების გამრავალფეროვნება და ძალადობის მსხვერპლის სპეციფიკურ საჭიროებაზე მორგება.

პროგრამათა გამრავალფეროვნების აუცილებლობაზე საუბრობენ ფოკუს-ჯგუფის მონაწილეებიც და თვითმმართველობასთან შეხვედრების დანერგვის აუცილებლობას ადასტურებენ.

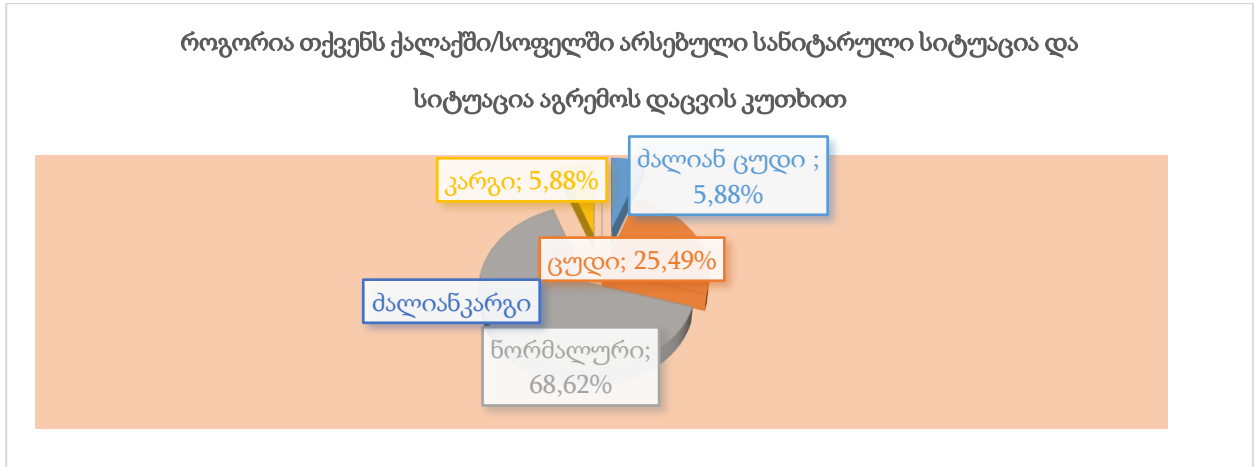
„თვითმმართველობასა და მოსახლეობას შორის შეხვედრის ფორმატი სასურველია აუცილებელი გახდეს. უნდა არსებობდეს მოსახლეობის ჯგუფთან საჯარო შეკრებები, კრებები. თუმცა არის შემთხვევა, როცა პირადი პრობლემის მოგვარება არის საჭირო. ამ შემთხვევაში ინდივიდუალურ შეხვედრას ვანიჭებ უპირატესობას“ - ვ.ლ., 31 წლის, ადგილობრივი.

„ადგილობრივმა ხელისუფლებამ მოსახლეობის ნდობა უნდა მოიპოვოს. ამისთვის საჭიროა, უშუალოდ გაეცნოს ადგილებზე პრობლემებს. მეტი აქტიურობაა საჭირო. მოქალაქე მხოლოდ პრობლემის მოსაგვარებლად არ უნდა მიმართავდეს ხელისუფლებას პრობლემამდე უნდა ჰქონდეს კომუნიკაცია“ - მ.ბ., 51 წლის, ადგილობრივი, სოციალურად დაუცველი.

„მთავარია, უფრო ეფექტიანი გახდეს კომუნიკაცია მოსახლეობასთან. საჭიროა საინფორმაციო ფორმატის შერჩევა. შეიძლება შეიქმნას უბნების მიხედვით მოხალისეთა ჯგუფები, რომლებიც ინფორმაციას მიაწვდიან მოსახლეობას“ - დ.ზ., 48 წლის, დევნილი.

VII ბლოკი: ეკოლოგიური უსაფრთხოება

ეკოლოგიური უსაფრთხოების სეგმენტში ქალთა მღელვარებას იწვევს ის არადაამაკმაყოფილებელი სიტუაცია, რომელიც არსებობს მათ თემში სანიტარული, გარემოს დაცვის კუთხით. მართალია, უმრავლესობა თვლის, რომ ნორმალურია ამ კუთხით არსებული სიტუაცია - 68,62%, თუმცა 25,49% ნეგატიურ შეფასებას იძლევა და ცუდს უწოდებს არსებულ სიტუაციას. 5,88%-ისთვის ეკოლოგიური კუთხით არსებული სიტუაცია ძალიან ცუდია (დიაგრამა 11).

ეკოლოგიურ პრობლემათა შორის ყველაზე მნიშვნელოვნად სახელდება: საკანალიზაციო სისტემის გაუმართაობა - 30,71%, სანიაღვრე მიწების არარსებობა ან გაუმართაობა - 26,14%. 29,41%-ის აზრით, დაბინძურებულია ჰაერი. 13,72%-ისთვის სუფთა წყალთან არაჯეროვანი ხელმისაწვდომობაა მთავარი პრობლემა.

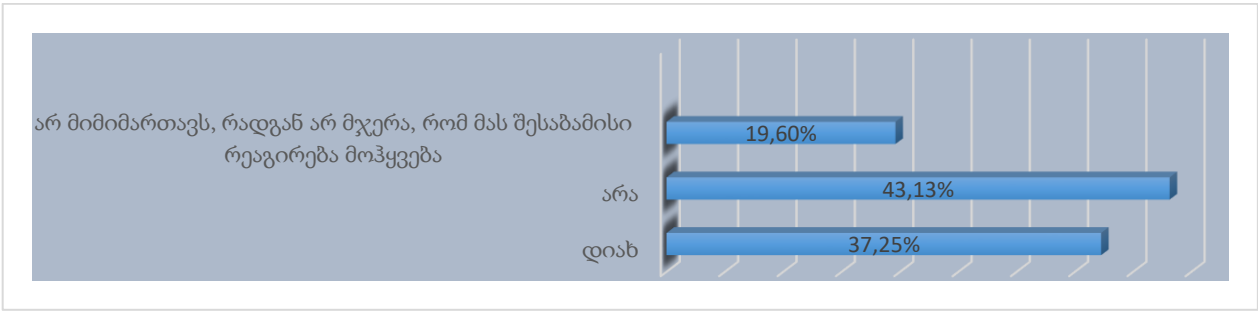
„დაბინძურებულია რკინიგზის ტერიტორია, ვინაიდან ეს ობიექტი წარმოადგენს რკინიგზის დეპარტამენტის საკუთრებას, სენაკის მერიას არ აქვს უფლება, იქ აწარმოოს ინფრასტრუქტურული სამუშაოები (განათება, გაწმენდა). ამ ტერიტორიაზე ხალხი მოძრაობს და სერიოზული დისკომფორტი იქმნება“ - დ.ს., 42 წლის, ადგილობრივი, დასაქმებული.

„ჩვენს დასახლებაში არსებულმა სანიტარულ-ჰიგიენური მდგომარეობამ შეიძლება გამოიწვიოს მოსახლეობის ჯანმრთელობის გაუარესება. არის ინფექციური დაავადებების გავრცელების რისკები. დაბინძურებულ წყალს, რომელიც მიედინება სანიაღვრე არხებში, სვამს პირუტყვი. ამ პირუტყვის ხორცი და რძით იკვებება მოსახლეობა. რა თქმა უნდა, არსებობს საშიშროება, გაჩნდეს ინფექციური დაავადებები. თუ გავითვალისწინებთ იმ ფაქტს, რომ პატარებს კვებავენ ამ რძით და მაწვნით, კიდევ უფრო რთული სიტუაციაა“ - მ.დ., ქალი, დევნილი, სოციალურად დაუცველი.

VIII ბლოკი: ზოგადი კითხვები

ზოგად კითხვებში თავმოყრილია ისეთი საკითხები, რომლებიც ნათელს ხდის ადამიანური უსაფრთხოების სფეროში არსებული პრობლემის აღმოსაფხვრელად როგორია ადგილობრივი თვითმმართველობის როლი და რა ინტენსივობით ხდება კომუნიკაცია.

კითხვაზე, მიგიმართავთ თუ არა ადგილობრივი თვითმმართველობისთვის, ან სხვა სახელმწიფო რგოლისთვის პირადი, სამსახურებრივი, საზოგადოებრივი საკითხის გადასაჭრელად? -გამოკითხულ ქალთა 43,13% აცხადებს, რომ არ მიუმართავს. უარყოფითია 19,60%-ის აზრიც, რომელიც მიზეზად უნდობლობას ასახელებს და აცხადებს, რომ რეაგირების იმედი არ აქვს. თვითმმართველობასთან კომუნიკაციას ადასტურებს გამოკითხულთა 37,25% (დიაგრამა 12).

„2013 წლის წყალდიდობის დროს დიდი ზიანი მიაღწა ჩემს საცხოვრებელ სახლს. იმ დროს მერიის მხრიდან ყურადღება არ მომკლებია, მაგრამ პრობლემა ისევ მოუგვარებელია. გვაქვს გეოლოგების დასკვნა, რომ სახლი მდებარეობს მეწყერსაშიშ ზონაში და იქ ცხოვრება საფრთხის შემცველია. მერე გაგრძელება არ ჰქონია ამ საკითხს“ - მ.დ., 54 წლის, ადგილობრივი.

„დედის ავადმყოფობის დროს ვითხოვე დახმარება და მეორე, ჩემი საცხოვრებლის გვერდით არსებული სანიაღვრე არხის გაწმენდა. ვერც ერთი პრობლემა ვერ მომიგვარდა. დიდი ზარალი მომადგა წყალდიდობის დროს. ეს იყო წლების წინ და დღეს უკვე მგონია, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება ვერ აგვარებს მსგავს პრობლემებს. შესაბამისად, არ ვაქტიურობ მათთან კომუნიკაციით. უფრო მეტიც, არანაირი სურვილი არ მიჩნდება მათთან ურთიერთობის“ - მ.ს., 49 წლის, ადგილობრივი.

„როცა გავიკეთე ოპერაცია და მომცეს საბუთები მერიაში წარსადგენად დაფინანსების მოთხოვნის თაობაზე, შეგნებულად არ მივმართე მერიას, არ მქონდა დაფინანსების იმედი“ - ს.გ., 61 წლის, სოციალურად დაუცველი.

ადგილობრივ ხელისუფლებასთან კომუნიკაციისთვის ყველაზე ეფექტიან ფორმატად 50,98% ასახელებს სოფლის კრებას. თვისებრივი მონაცემებიც ადასტურებს, რომ მოსახლეობა სწორედ ამ კრებებიდან იღებს ყველაზე საჭირო ინფორმაციას. მნიშვნელოვანია, რომ 26,14% კომუნიკაციის ელექტრონულ ფორმას იყენებს. იმ რესპონდენტთა რაოდენობა, რომლებიც ესწრებიან საკრებულოს სხდომებს, 6,53%-ია. ამდენივე ისმენს მერის ანგარიშებს, ჩართულია ბიუჯეტირების პროცესში, მონაწილეობა მიუღია პეტიციაში.

რამდენად პასუხობს ადგილობრივი ხელისუფლების მიერ მიწოდებული პროგრამები მოწყვლადი მოსახლეობის სპეციფიკურ საჭიროებებს? - გამოკითხვით მიღებული რაოდენობრივი მაჩვენებელი ადასტურებს, რომ 46,40%-ის აზრით, ადგილობრივი პროგრამები ითვალისწინებს მოწყვლადი ჯგუფების სპეციფიკურ საჭიროებებს. გამოკითხულთა 26,14% მიიჩნევს, რომ პროგრამები არ არის გათვალისწინებული მოწყვლადი ჯგუფებისთვის. 27,45% თავს იკავებს კატეგორიული შეფასებისგან და აცხადებს, რომ არ არის დანერგილი მოწყვლადი მოსახლეობის სპეციფიკური საჭიროებების და პროგრამებით მათი კმაყოფილების შეფასების პრაქტიკა, რაც ამ კითხვაზე უტყუარ პასუხს მოგვცემდა.

თვისებრივი ინფორმაციებიდან მიღებული მონაცემები ადასტურებს, რომ სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს მოსახლეობის საჭიროებათა კვლევაზე იყოს დაფუძნებული საბიუჯეტო პროგრამები და ყველა მოწყვლადი ჯგუფის ინტერესებს ასახავდეს.

„აუცილებელია, ტარდებოდეს კვლევები, მოსახლეობის საჭიროებებიდან გამომდინარე. მსგავსი საქმიანობის შესახებ არაფერი მსმენია. კომუნიკაცია მოსახლეობასთან მხოლოდ არჩევნების პერიოდში არ უნდა ხორციელდებოდეს. ამას უნდა ჰქონდეს სისტემატური ხასიათი და პროგრამებიც უნდა შემუშავდეს კვლევების შედეგად“ - ს.დ., 42 წლის, ადგილობრივი.

„ჩემს მდგომარეობაში მყოფი ადამიანისთვის არანაირი პროგრამა არ მოქმედებს. გადავიტანე ინსულტი და არ შემიძლია მუშაობა. ასაკის გამო არ მეძლევა ინვალიდობის პენსია. შემიძლია, შევასრულო ისეთი საქმე, რომელიც არ მოითხოვს ფიზიკურ დატვირთვას. იქნებ ჩემი კატეგორიის ადამიანებისთვის შემუშავდეს პროგრამები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ჩვენს სამოქალაქო ინტეგრირებას“ - მ.დ., 53 წლის, ადგილობრივი.

ადამიანური უსაფრთხოების გაზრდილი მაჩვენებელი ეკონომიკური, სასურსათო, საზოგადოებრივი, ჯანმრთელობის, პირადი, ეკოლოგიური მიმართულებით ქალთა ჯანმრთელობაზე ნეგატიურად აისახება და სხვადასხვა პრობლემაში ვლინდება. გამოკითხულ ქალთა 79,73% ადასტურებს, რომ გაზრდილია სტრესი და დაძაბულობა საზოგადოებაში. 49,01% ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ პრობლემებზე აკეთებს აქცენტს.

უიმედობას და მომავლის შიშს სერიოზულ პრობლემად აღიქვამს 47,05%. ამდენივე რესპონდენტი ფსიქოლოგიურ პრობლემებზე მიანიშნებს. 30,71%-ის აზრით, არსებული პრობლემები საგანგაშოდ ზრდის ქალთა მიგრაციას. 13,72% განშირებულ ოჯახურ კონფლიქტებზე და ქალზე ძალადობის შემთხვევებზე იწყებს კონცენტრირებას, 13,72%-ს განსაკუთრებით აშინებს საზოგადოების საზოგადოების დეპოლარიზაცია და კონფლიქტები. 12,41%-ის აზრით, ძალიან მაღალია დაუცველობის შეგრძნება.

დასკვნა: მიღებული მონაცემების შესაბამისად, მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტში ადგილობრივი პროგრამების ცნობადობის მიზნით მოსახლეობასთან კომუნიკაციის გაფართოება და საჭიროებათა შესწავლით სხვადასხვა მოწყვლადი ჯგუფების ინტერესების გათვალისწინება.

რეკომენდაციები

- პრიორიტეტული ინფრასტრუქტურული პრობლემების მოსაგვარებლად შესაბამისი პროგრამების დანერგვა ადგილობრივ ბიუჯეტში.
- ადგილობრივი საჭიროებების შესწავლა გენდერული ასპექტების გათვალისწინებით და შესაბამისი პროგრამების შექმნა.
- მოსახლეობასთან კომუნიკაციის გაუმჯობესების მიზნით მოხალისეთა ჯგუფების შექმნა ადგილებზე და თვითმმართველობის პროგრამებზე მოსახლეობის ინფორმირება.
- ახალგაზრდული ინიციატივების მხარდაჭერა.
- სათემო ორგანიზაციების შექმნა და ახალგაზრდული პროგრამების დანერგვა.
- განათლების სფეროში განათლებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის მიზნით, წამახალისებელი პროგრამები წარჩინებული მოსწავლეებისათვის, სტუდენტებისათვის.
- ჯანმრთელობის უსაფრთხოების კომპონენტში არსებული საფრთხეების ანულირების მიზნით სოფლებში სამედიცინო ჯანპუნქტების ინფრასტრუქტურული გამართვა და აღჭურვა.
- ცენტრალურ მაგისტრალზე ადამიანთა უსაფრთხოების დაცვის გაძლიერების მიზნით შესაბამის უწყებებთან თვითმმართველობის შუამდგომლობით, „ჭკვიანი კამერების“, მწოლიარე პოლიციელების დამონტაჟება.
- მერიის სოციალურ პროგრამებში ხანდაზმულთათვის მედიკამენტებით უზრუნველყოფის პროგრამების დანერგვა.
- სოფლებში სკრინინგ პროგრამები ქალთა და გოგონათა ჯანმრთელობის პრევენციის მიზნით.
- ადგილებზე მობილური სამედიცინო ჯგუფების შექმნა ხანდაზმული მოქალაქეებისთვის.
- ოჯახური ძალადობის პრევენციის და მსხვერპლთა დახმარების ადგილობრივ პროგრამებზე მოქალაქეთა, ქალთა ინფორმირება, საინფორმაციო ფურცლების დაბეჭდვით და სხვა საშუალებებით.